

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 43P/186/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6818201393
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agáta Burkušová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2020:6818201393.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Agátou Burkušovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. M. B., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, Košice dieťa rodičov: Y. I., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom G. XX, zast. JUDr. Blankou Nagyovou, advokátkou so sídlom Štúrova 44, Košice R. U. B., nar. XX.X.XXXX, bytom E.N., Y. XXXX/X zast. JUDr. Martinou Vnenčákovou, advokátkou, so sídlom Čučmianska dlhá 7, Rožňava v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu takto

rozhodol:

I. Návrh otca o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej M., nar. X.X.XXXX z a m i e t a.

II. Návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú M., nar. X.X.XXXX v y l u č u j e na samostatné konanie.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec maloletej M. doručil pôvodne Okresnému súdu Revúca dňa 19.7.2018 návrh, ktorým žiadal zveriť maloletú M. do svojej starostlivosti a zároveň žiadal upraviť styk matky s mal. Okresný súd Revúca postúpil vec tunajšiemu súdu dňa 15.10.2018 uznesením o prenesení príslušnosti č. k. 7P/8/2018-99 zo dňa 1.10.2018. Otec vo vyššie uvedenom podanom návrhu uviedol, že na základe rozsudku Okresného súdu Revúca 7P/17/2014-109 zo dňa 17.2.2015 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Revúca č. 6P/71/2015-48 zo dňa 22.10.2015 bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky. Styk s dieťaťom bol rozsudkom upravený tak, že maloletú si v stanovenom termíne vyzdvihne a odovzdá späť matke v mieste bydliska matky. Vyživovacia povinnosť bola určená v sume 70 eur. S dcérou mal veľmi vrúcny vzťah. Odkedy sa matka odsťahovala z domácnosti, dcéra sa vždy teší na spoločné víkendy. Dcéra je počas víkendov živá, veselá, smelá, zvedavá. Počas každého spoločne stráveného víkendu sa dcéra cíti príjemne. Dieťa si preberá každý druhý piatok v mesiaci z bydliska matka. Nakoľko matka v priebehu uplynulých rokov viackrát zmenila bydlisko, za posledné tri roky po dcéru cestoval do V., potom rok do O. a v súčasnosti do M.. Dlhodobu nie je informovaný o adrese, na ktorej dcéra býva. Matka mu odmieta poskytnúť informácie o dcérinom ošetrojúcom lekárovi, škôlke či škole, do ktorej je zapísaná. Na jeho opakované otázky, ktoré sa týkajú vždy výlučne dcéry, neodpovedá, prípadne odpíše, že sa jej nemá miešať do života. Odkedy však žijú v M., situácia je preňho v tomto smere zložitejšia. Naposledy mu bolo oznámené, že maloletá do 1. ročníka nenastúpi, pretože má odklad. Súdom stanovené výživné platí pravidelne bez meškania. Dlhodobu žije sám v byte rodičov. V tomto byte má dcéra svoju vlastnú izbu. Sú tam hračky, s ktorými sa rada hráva, posteľ, kancelársky stôl na neskoršie písanie domácich úloh. Rok po rozchode s matkou sa v práci zoznámil so svojou terajšou priateľkou, s ktorou už má tri roky vzťah. Dcéra ju pozná a pravidelne sa na ňu pýta. Priateľka

sa dcére pravidelne venuje. Pri podaní tohto návrhu ho podporuje nakoľko aj ona vidí, že pre matku nie je záujem dieťaťa prioritou. Pracuje v predajni v E. a to 12 hodín denne. Počas týchto dní vie zabezpečiť starostlivosť o dcéru prostredníctvom dcérinej starej mamy a starého otca. Má za to, že sú u neho zabezpečené podmienky pre zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloletú M.. Je pripravený starať sa o ňu, vychovávať ju a poskytnúť jej prostredie vhodné pre jej rozvoj. V jej záujme je nepochybne aj to, aby bola zverená do jeho osobnej starostlivosti, teda do starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva rolu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa.

2. Matka vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 19.12.2018 (v spise č.l. 154) uviedla, že nepovažuje návrh otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej dcére v časti zverenia maloletej do osobnej starostlivosti otca za dôvodný. Matka argumentuje tým, že od narodenia maloletej dcéry sa o jej psychický a fyzický vývoj a výchovu osobne stará predovšetkým len sama, čo nesporne vyplýva aj zo schválenej rodičovskej dohody v zmysle rozsudku Okresného súdu v Revúcej 7P/17/2014 zo dňa 17.02.2015, ktorým rozsudkom bola M. zverená do osobnej starostlivosti matky. Zároveň poukázala na rozsudok Okresného súdu v Revúcej č.k. 6P/71/2015, ktorým bola schválená rodičovská dohoda o zmene styku otca s maloletou dcérou potom, čo matka výslovne nesúhlasila s podaným návrhom otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ako s ohľadom na fakt, že kolízny opatrovník takéto striedavé zverenie maloletej absolútne neodporúčal predovšetkým pre intenzívnu citovú inklináciu maloletej k matke, ktorá by navyše nezvládala odlúčenie od matky počas otcom vtedy navrhovanej striedavej starostlivosti. Uviedla, že skutočne ani nedošlo podstatnej a ani k závažnej zmene pomerov oproti stavu, ktorý existoval v čase schválenia predchádzajúcej rodičovskej dohody, ktorá by mohla pre maloletú prívodiť takouto neočakávanou a otcom požadovanou zmenou zverenia v jej osobnej starostlivosti psychickú, či fyzickú traumu. Uviedla, že práve v dôsledku podaného návrhu otca na zmenu zverenia maloletej do osobnej starostlivosti otca došlo k náhlejšej zmene v správaní sa maloletej, pričom maloletá na prítomnosť a osobnú starostlivosť matky si zvykla, je s matkou spokojná a šťastná, teší sa na kolektív v škôlke a je plne socializovaná v prostredí jej obvyklého bydliska. Matka ďalej v tomto podaní uviedla, že to bol práve otec maloletej, ktorý nesprávnym a necitlivým prístupom k maloletej jej tvrdo a nekompromisne oznámil už počas jeho stretnutia s maloletou asi koncom mesiaca júl 2018, že sa rozhodol ponechať si maloletú vo svojej výlučnej osobnej starostlivosti tak, že maloletá už bude žiť a bývať len výlučne s ním a s otcovou priateľkou v E., lebo to vybaví prostredníctvom súdu. Táto správa, sprostredkovaná maloletej otcom, maloletú M.O. vážne na jej správaní k otcovi poznamenala. Od uvedeného momentu sa správanie maloletej M. vo vzťahu k otcovi záporne zmenilo, čo sa matka snaží doposiaľ riešiť častými rozhovormi s maloletou dcérou. Postoj maloletej k jej otcovi sa zmenil najmä v tom smere, že maloletá prejavuje neochotu začať stretnutia určené súdnym rozhodnutím v zmysle rodičovskej dohody a odísť s otcom na toto stretnutie do E.. Maloletá sama spontánne oznamuje otcovi, že nechce s ním ísť preč od matky, že sa ho bojí, lebo že bude za tú svoju neposlušnosť a neochotu zo strany otca potrestaná a tiež sa bojí aj preto, že sa k matke po odchode od nej na stretnutie s otcom už nevráti. Matka konštatuje, že to bol práve otec, ktorý podnietil v maloletej dcére jej pocity neistoty a obáv o jej ďalší život bez matky nakoľko maloletá často rozpráva matke, že s otcom nechce bývať a žiť v E.. Matka v tomto vyjadrení podala aj návrh na zvýšenie výživného pre maloletú dcéru a to na sumu 130 eur mesačne nakoľko maloletá v čase vydania rozsudku Okresného súdu v Revúcej dňa 17.02.2015 mala len 2 roky a 9 mesiacov a v súčasnosti má maloletá 6 a pol roka a navštevuje predprimárne vzdelávanie v materskej škole a to pred nástupom na prvý stupeň základnej školy.

3. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa vo svojom písomnom podaní zo dňa 19.9.2018 (v spise č.l. 85) súdu uviedla, že z osobného pohovoru s matkou vyplýva, že s podaným návrhom otca na úpravu rodičovských práv a povinností v plnom rozsahu nesúhlasí. Má za to, že dcére riadne a zodpovedne zabezpečuje starostlivosť a výchovu. Matka poukazuje na skutočnosť, že dodržiava rozhodnutie súdu a stretávanie otca s maloletou dcérou sa realizuje. Avšak od incidentu, ktorý sa odohral dňa 18.05.2018, kedy podľa udania matky ju otec maloletej napadol, sa kontakt dieťaťa s otcom ešte viac narušil a dieťa odmieta stretnutie s otcom. Matka na otca podala trestné oznámenie. Matka ďalej uviedla, že otec si dieťa na stretnutie vyzdvihuje na stanici v M., nakoľko vzťahy medzi ňou a otcom dieťaťa sú veľmi narušené, rodičia spolu nekomunikujú. Podľa vyjadrenia matky si otec pravidelne plní vyživovaciu povinnosť avšak nad rámec výživného neprispieva žiadnym spôsobom. Matka v tom čase bývala v podnájme v 1-izbovom byte. V rámci sociálneho zisťovania pomerov v domácnosti bolo prítomné aj maloleté dieťa, ktoré uviedlo, že s mamkou sa jej býva veľmi dobre, má ju rada. Mamka sa o ňu dobre stará. Uviedlo, že rado tancuje a má rado kone. V škôlke sa jej páči, má tam už kamarátov. Býva len s mamkou, nikto iný tam nebýva. Na

otázku kde býva ocko a či sa s ním stretáva uviedla, že ocko býva inde v inom meste a ona za ním chodí nevie presne ako často, ale vtedy keď mamka povie. Dieťa následne podotklo, že s mamkou je jej lepšie ako s ockom, radšej je s mamkou. Dieťa v domácnosti matky pôsobilo spokojne, bolo komunikatívne.

4. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa vo svojom písomnom podaní zo dňa 11.12.2018 (v spise č.l. 151) uviedol, že na Okresnom Súde Košice II sa vedie konanie o výkon rozhodnutia súdu o úpravu styku, na návrh otca maloletého dieťaťa pod sp. zn. 14Em/5/2018. Úrad práce na základe výzvy súdu vykonal v rámci sociálneho zisťovania pomerov v domácnosti pohovor s maloletou M., ktorá vzhľadom k svojmu veku a rozumovej vyspelosti dokázala vyjadriť svoju vôľu, kde na kladené otázky jednoznačne uviedla, že chce i naďalej ostať bývať s mamkou a nie s otcom. Mamku má veľmi rada a nechce byť bez nej. Uviedla, že s otcom sa stretáva, avšak presne ako často uviesť nevedela. Povedala, že s otcom stretáva vtedy keď jej to povie mamka. Otec príde po ňu do M. a potom spolu idú na aute do E., kde sú v jeho byte len oni dvaja. Maloletá preukazovala silnú citovú väzbu k matke. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam a s prihliadnutím na prejavenu vôľu maloletého dieťaťa kolízny opatrovník odporučil návrh otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností zamietnuť.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov mal. dieťaťa, rozsudkami Okresného súdu Revúca, č.k. 7 P 17/2014 - 110 zo dňa 17.2.2015 a 6 P 71/2015 - 48 zo dňa 22.1.2015, pripojenými spismi Okresného súdu Košice II sp. zn. 43 P 32/2020, 14 Em 5/2018, lekárskou správou ambulancie klinickej psychológie, správou z mediačného centra M. z 30.7.2020, správami o prešetrení pomerov v rodine mal. dieťaťa a ďalšími listinami nachádzajúcimi sa v spise.

6. Okresný súd Revúca rozsudkom č.k. 7 P 17/2014 - 110 zo dňa 17.2.2015 schválil rodičovskú dohodu v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k mal. M., na základe ktorej zveril mal. dieťa do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať na jej výživu mesačne sumou 70,-eur a bol upravený styk s mal. dieťaťom.

7. Okresný súd Revúca rozsudkom č.k. 6 P 71/2015 - 48 zo dňa 22.10.2015 opäť schválil rodičovskú dohodu a zmenil rozsudok OS Revúca č.k. 7 P 17/2014 - 110 zo dňa 17.2.2015 vo výroku o úprave styku otca s mal. dieťaťom. Predmetom tohto konania bol návrh otca na zverenie mal. dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti.

8. Otec vo svojom písomnom podaní zo dňa 18.1.2019 (v spise č.l. 184) uviedol, že na svojom podanom návrhu trvá a to najmä pre obavu o riadny psychický a fyzický vývin maloletej v domácnosti matky. Väčšinu času otec maloletej trávi s maloletou v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi a partnerkou v uvedenom prostredí maloletej nikto neublíži a to ani slovne. Napriek tomu matka opakovane niekoľko hodín prípadne dní po zrealizovaní styku s otcom navštevuje lekára s objektívnym nálezom, teda je všetko naznačuje tomu, že telesná integrita dieťaťa bude niekým ohrozená. Otec maloletej sa obáva, že to bude práve matka maloletej, ktorá nezvláda svoje nálady, výchovu, ale ani pozitívny vzťah dcéry k vlastnému otcovi. Matka nemá osobnostné predpoklady na riadne umožnenie rozvíjania väzieb maloletej k druhému rodičovi. Nemá predpoklady pre prípravu dieťaťa na riadnu školskú dochádzku a starostlivosť o jej prípravu na bežné školské povinnosti. Je to práve matka, ktorá účelovo podsúvala maloletej polopравdy a nepripravovala na styk s otcom maloletej najmä po psychickej stránke. Maloletá sa odmietavým spôsobom k otcovi skutočne začala správať po podaní návrhu zo strany otca na zmenu osobnej starostlivosti, no výlučne za prítomnosti matky, kedy otcovi je zrejmé, že takto maloletá konala a koná na priamy popud matky maloletej. Matka maloletej si veľmi dobre uvedomuje lepšie sociálne zázemie pre malolete v bydlisku otca, podstatne komplexnejšie osobnostné predpoklady na výchovu maloletej práve na strane otca, schopnosť poskytnúť maloletej nemenné stabilné sociálne zázemie, ale aj riadnej starostlivosti o malolete vo všetkých sférach jej života, ako jej dokáže poskytnúť matka maloletej. Matka maloletej sa prejavuje v súčasnosti, ale aj v minulosti nevyspytateľnými zmenami nálad.

9. Matka v písomnom podaní zo dňa 27.1.2020 (v spise č.l. 389) poukazuje na to, že stretnutie maloletej s jej otcom sa realizovali podľa výroku schválenej rodičovskej dohody rozsudkom Okresného súdu v Revúcej 6P/71/2015 zo dňa 22.10.2015 čo otec v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 14Em/5/2018 spočiatku ani nepoprel. Avšak v dôsledku ukončenia stretnutia otca s maloletou dcérou počas 2. týždňa párneho víkendu r. 2019 (od 11.01.2019 do 13.01.2019) sa maloletá M. vrátila

od otca s opuchnutým, narazeným nosom a tiež bola úplne dehydrovaná. V dôsledku nevhodného správania a konania otca počas jeho stretnutia s maloletou, ktorý maloletú dcéru pri stretnutí uderil do nosa, podala matka následne aj trestné oznámenie. Nevhodné správanie otca bolo zrejmé aj skoršie pred inkriminovaným stretnutím otca s maloletou v januári 2019. Od doby kedy bola maloletá udraná svojím otcom, maloletá dcéra opakovane odmieta odcestovať na víkendové stretnutia s otcom do miesta jeho bydliska, do E.. Keď sa otec dostaví k prevzatíu maloletej na jeho stretnutie s maloletou, tak počas jeho príchodu a následného rozhovoru a hier s maloletou, maloletú dcéru neustále nabáda, aby s ním odcestovala, čo ale maloletá neustále odmieta. Aj napriek tomu, že otec sa na tieto stretnutia dostaví a tieto stretnutia otca s maloletou aj prebiehajú spravidla každý párnny piatok, avšak len v rozsahu 1 až 2 hodín za prítomnosti matky a vždy len v D. lebo miesto stretnutia - odovzdania maloletej k stretnutiam otcovi si určuje len otec, ktorý toto miesto - D. nikdy zmeniť nechce, čo mu matka opakovane navrhovala. Pričom matka vždy sedí obďaleč počas vzájomných rozhovorov otca s maloletou, ale maloletá odcestovať s otcom do miesta jeho bydliska vždy naďalej odmieta. Maloletá už vo štvrtok pred jej stretnutím s otcom nevie v noci zaspáť, nechce jesť, tručuje. Uviedla, že otec na matku podáva rôzne trestné oznámenia, ktoré sa nezakladajú na pravde. Naposledy otec podal na matku trestné oznámenie dňa 12.06.2019. Uviedla aj tú skutočnosť, že aj keď má otec v zmysle rozsudku možnosť na realizáciu stretnutia s maloletou každý nepárny rok v čase Vianoc, od 30.12. do 1.1.2020, otec sa na toto stretnutie nedostavil. SMS-kou oznámil matke, že keďže matka mu robí prieky, maloletú nemotivuje a nechce mu ju odovzdať, tak ani nepríde.

10. Otec mal. dieťaťa podal súdu dňa 2.3.2020 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal zveriť mal. dieťa do svojej osobnej starostlivosti, upraviť styk matky s mal. dieťaťom a určiť výživné. Súčasne, pre prípad, ak súd nevyhovie návrhu na dočasnú zmenu osobnej starostlivosti navrhol alternatívne rozhodnúť neodkladným opatrením tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou tak, že prítomnosti matky každý párnny týždeň od piatka od 15.30 hod. do nedele do 19.00 hod. tak, že si maloletú vyzdvihne v školskom zariadení maloletej a matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť a ráno pred začatím styku odovzdať maloletej veci potrebné na riadny výkon styku vrátane školských pomôcok na pondelok. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 43 P 32/2020. Okresný súd Košice II uznesením zo dňa 23.3.2020 č k. 43 P 32/2020-36 návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Krajský súd v Košiciach uznesenie súdu potvrdil.

11. Matka podaním zo dňa 27.1.2020 podala súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada upraviť styk otca s maloletou dcérou tak, že otec je oprávnený stretávať sa maloletou dcérou každú párnú sobotu od 13,00 hod. do 17,00 hod. za prítomnosti matky s tým, že otec maloleté dieťa vždy vyzdvihne a odovzdá späť matke v mieste bydliska matky maloletého dieťaťa a to až do rozhodnutia vo veci samej vedenej pred Okresným súdom Košice II, pod sp. zn. 43P/186/2018.

12. Okresný súd Košice II uznesením č. k. 43P/186/2018-413 zo dňa 26.2.2020 návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

13. Otec vo svojej výpovedi súdu uviedol, že trvá na podanom návrhu a žiada zveriť maloleté dieťa do svojej osobnej starostlivosti, upraviť styk ako aj určiť výživné zo strany matky mesačne vo výške 70 eur. Uviedol, že naposledy boli upravené pomery na strane maloletej v roku 2014 keď dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matke a keď bola schválená rodičovská dohoda ohľadne úpravy styku s dieťaťom. Pokiaľ matka bývala v V., stretávania boli bezproblémové. Stretával sa s dieťaťom podľa rozhodnutia určeného súdom. Hlavným dôvodom prečo podal tento návrh je neustále sťahovanie sa matky dieťaťa z jedného bydliska na druhé, t. j. zmena bydliska čo podľa otca zle vplýva na psychiku dieťaťa, preto žiada o zverenie dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti. Do septembra 2018 styk bol ako tak bezproblémový. Návrh podal z dôvodu sťahovania sa matky, pričom v roku 2018 boli viditeľné známky psychickej manipulácie zo strany matky. Podľa otca dieťa samo nevedelo kde má domov. Matka sledovala stále len svoje záujmy, záujmy dieťaťa boli v pozadí. Uviedol, že t.č. býva v 3-izbovom byte spolu so svojou priateľkou. Je zamestnaný ako predajca v spoločnosti Mobil online, jeho priemerný čistý mesačný zárobok je vo výške 700 eur. Na pojednávaní súdu dňa 01.06.2020 uviedol, že naposledy dcéru videl 15.5.2020, bolo to v cukrárni R.. Návrh podal v júli 2018 a má za to, že keď návrh bol doručený matke dieťaťa, tak vtedy matka začala mu brániť v stretávaní sa s dcérou. Opätovne uviedol, že dôvodom podania tohto návrhu bola skutočnosť, že matka sa neustále sťahuje a potom bolo psychické týranie a manipulácia zo strany matky s dieťaťom. Dieťa neraz prišlo k nemu špinavé, buď malo špinavé ruky, alebo na tvári malo niečo špinavé. A prišlo aj hladné, v batohu totiž malo nabalené len sladkosti a cukríky.

Tieto skutočnosti uviedol ako hlavné dôvody na podanie tohto návrhu. V septembri 2018 keď prišiel po dcéru povedala, že nechce ísť a matka mu vtedy povedala, že dieťa nechce ísť k otcovi preto, lebo ju dal na súd. Dcéru vzal k sebe domov na Vianoce v roku 2018 a počas roku 2019 sa stretával s dieťaťom len v M.. Následne doplnil svoju výpoveď a uviedol, že dcéru mal v E. ešte v januári 2019. Z jeho strany k žiadnemu útoku nedošlo, on maloletej neublížil v januári 2019. V roku 2019 sa väčšinou stretával s dieťaťom buď v nejakom detskom kútiku v obchodnom centre D., T. alebo pred bytom kde matka s dieťaťom býva. Dieťa malo nastúpiť do školy v septembri 2018, ale mala odklad, nastúpila do školy až v septembri 2019. On s maloletou na lekárske vyšetrenie nechodí, nepozná meno ošetrojúceho lekára, pretože niekoľkokrát to matka menila. Na slávnostnom otvorení školského roka sa zúčastnil. Uviedol, že rodičia sú v kontakte väčšinou cez SMS-správy. S matkou dieťaťa osobne nekomunikuje. Otec na pojednávaní dňa 10.8.2020 súdu uviedol, že naposledy sa stretol s dcérou niekedy v júni, bola to sobota, o 9.00 hod. v E.. Matka do E. doviezla dieťa, keďže v piatok prostredníctvom SMS-správ sa dohodli na tom, že matka prinesie v sobotu ráno dieťa do E.. Cez SMS-správy sa dohodli aj na tom, že dieťa bude bez nocovania u otca i keď podľa rozsudku by malo byť s nocovaním no on to prvýkrát rešpektoval a dieťa vrátil v sobotu večer o siedmej. Matka počas celej doby bola v E. u svojich rodičov a na druhý deň v nedeľu ráno mu dieťa odovzdala a on o štvrtej dieťa matke vrátil v E.. Teda dieťa zažilo dva plnohodnotné dni s ním a s jeho rodinou. Uviedol, že z jeho strany je stále snaha dohodnúť sa takýto víkend, ale vždy naráža na nevhodu matky. S matkou sa cez SMS-správy dohodnú kedy a kde preberie dieťa. Ujednotia si lokalitu kde sa stretnú. Stretávanie s maloletou bolo na tej báze, že stretávanie sa každý páry piatok v M., poväčšine to bolo v mestskom parku, raz sa to uskutočnilo v D.. Uviedol, že s dieťaťom sa stretáva každý páry týždeň pričom v rozsudku je upravený styk od piatka od 17.00 do nedele do 19.00, ale on sa stretáva s maloletou len piatky a to poobede okolo 15.00, 17.00 hodine keďže doobeda chodí na poradenstvo.

14. Matka vo svojej výpovedi súdu uviedla, že okolnosti sa nezmenili. Dieťa je citovo na ňu naviazané. Ona si prispôbila život, aby sa jej viac venovala a čím viac bola s ňou. Maloletá odmieta ísť na noc k otcovi, že cez deň s ním akože bude, ale na noc odmieta ísť k otcovi. Po tom úraze, čo sa stal ešte pred rokom, a za ktorým úrazom bol aj ďalší konflikt, ktorý jej zase vytvoril takú stresovú situáciu, maloletá nechce ísť s otcom do E.. S otcom dieťaťa sa nedá dohodnúť, a sa nedohodli, aby aj na ďalšie stretnutie išli do E.. S otcom dieťaťa sa nedá komunikovať keďže ju len uráža a ponižuje a všetko čo ona navrhuje je zlé. Maloletá jej uviedla, že ona s otcom chce byť len cez deň, ale že v noci tam nechce spať. Keďže maloletá prestala chodiť ku otcovi, matka vyhľadala psychologičku, ku ktorej chodia už dva roky. Teda s dieťaťom pravidelné chodí na psychologické vyšetrenia od roku 2018. Matka na otázku súdu uviedla, že maloletá aj sa teší keď sa má stretnúť s otcom, ale podľa jej názoru má aj obavu, že niečo sa vymyslí z otcovej strany. Matka sa snaží dieťa prehovoriť, aby išla k otcovi, ale čo sa stal ten úraz v januári 2019 a potom ten ďalší incident, sa dieťa bojí ísť k otcovi lebo nevie čo ju tam čaká a s tým, že ju chce do osobnej starostlivosti tak sa bojí, že sa už nevráti. Matka býva v rodinnom dome s svojim manželom a svokrovcami. Okrem maloletej inú vyživovaciu povinnosť nemá. Pracuje ako kuchárka na základnej škole. Jej priemerný čistý mesačný zárobok je vo výške 450 eur. Maloletá tak isto navštevuje tú základnú školu, v ktorej ona pracuje ako kuchárka. S otcom dieťaťa žili v spoločnej domácnosti do roku 2015. Prvýkrát zo spoločnej domácnosti odišla vtedy keď dieťa malo rok keďže ju vyhodila svokra. Otec ju prosil, aby sa s dieťaťom vrátila. Ona sa s dieťaťom vrátila a dieťa keď malo 2 roky a 4 mesiace vtedy úplne odišla od otca keďže otec si podrezával žili pred maloletou. Vtedy s dieťaťom odišla bývať k rodičom. Uviedla, že s maloletou bývala následne aj v V., potom v O.. O týchto skutočnostiach ale stále otca informovala. Na otázku, že koľko domácností dieťa vystriedalo po odchode zo spoločnej domácnosti od otca, uviedla, že asi 3, ale to bol dôsledok toho, že otec ju prenasledoval pričom ona ho o všetkom informovala, on však tvrdí, že ho neinformovala. Otec vyvolával doktorom, vyvolával do školy, všade kde bývala jej nedal pokoj, prenasledoval ich. Zo začiatku ten styk prebiehal podľa ich dohody. Odbornú pomoc vyhľadala vtedy keď dieťa začalo odmietať chodiť k otcovi teda bolo to ku koncu roku 2018. Ďalej uviedla, že otec v lete podal tento návrh na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti. Informoval o tom aj maloletú, že bude toľko pri ňom ako pri mame a maloletá vtedy začala odmietať ísť k otcovi. Teda v septembri boli časy kedy už nechodila za otcom, v októbri, novembri už do E. necestovala, s otcom sa stretávala v M. a to len počas tých pár hodín.

15. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa vo svojom písomnom vyjadrení (v spise č. I. 450) zo dňa 26.05.2020 súdu oznámil, že dňa 22.05.2020 úrad vykonal sociálne šetrenie v domácnosti matky v

G. Č.. XX, kde matka býva spolu s maloletou a jej manželom L. M., s ktorým uzavrela manželstvo dňa 09.11.2019. Detská izba maloletej je kompletne vybavená, je prispôsobená potrebám dieťaťa. Dieťa má vytvorené vhodné podmienky na plnenie si školských povinností, trávenie voľného času a odpočinok. Matka uviedla, že maloletá sa s otcom stretáva v M. v obchodných centrách počas víkendov na niekoľko hodín, na miesto stretnutia ju doprevádza matka. Stretnutia sa realizovali v mesiaci január a február jedenkrát, v mesiaci marec sa styk nerealizoval z dôvodu jednak rizika nákazy vírusového ochorenia COVID-19 a pracovnej vyťaženia otca, v mesiaci apríl sa stretli dvakrát. Taktiež sa stretli jedenkrát v mesiaci máj. Matka uviedla, že je prítomná na týchto stretnutiach nakoľko to vyžaduje samotné dieťa. Stretnutia trvajú 1 hod. resp. 1,5 hod. Dĺžku stretnutia si určuje otec dieťaťa sám podľa vlastného uváženia. Uviedla, že komunikácia s otcom je narušená, nevedia spolu komunikovať, nevedia sa dohodnúť na otázkach týkajúcich sa ohľadom maloletej. Matka poukázala na to, že dieťa odmieta s otcom odcestovať do jeho domácnosti. Uviedla, že dieťa z dôvodu odmietavého postoja voči otcovi a odmietania zdržiavať sa počas styku v jeho domácnosti sa nachádza v starostlivosti klinického psychológa, Y.. Bol vykonaný pohovor s maloletým dieťaťom. Uviedla, že ocko chodí po ňu do M. kde sa stretnú a idú spolu na prechádzku, teraz naposledy boli aj v cukrárni. Ocko prišiel aj s tetou U.. Na stretnutí s ockom sa rozprávajú, stretnutie s ockom sa jej celkom páčilo, cítila sa príjemne avšak hneď podotkla, že s ockom nechce odísť, nechce uňho doma spať. Uviedla, že nechce ísť k ockovi do E. a nechce uňho prespať, avšak stretnutie s ním nevylučuje, chce sa s ním stretávať v M., ale chce spať doma u mamy. Mamku má veľmi rada, s mamkou sa spolu učia. Maloletá ukázala svoj priestor v izbe kde spí. Dieťa pôsobilo celkovým spokojným dojmom, bolo veselé, komunikatívne. Úrad má za to, že predmetný návrh na zmenu zverenia sa toho času nejaví byť v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aj s prihliadnutím na opakovane prejavenu vôľu dieťaťa zotrvať v starostlivosti matky, preto odporúča návrhu nevyhovieť.

16. Právna zástupkyňa otca súdu uviedla, že u otca sú lepšie osobnostné aj materiálne podmienky čo sa týka starostlivosti o maloletú. Keďže matka dlhodobo odopiera styk otca s maloletým dieťaťom a to bezdôvodne práve kvôli postojom matky je daný dôvodný návrh na zmenu čo sa týka starostlivosti o maloleté dieťa. Matka nepripravuje svoje dieťa na styk s otcom. Od roku 2018 dochádza účelovo k bráneniu styku so strany matky. Nedokáže riadnym spôsobom dieťa na tento styk pripraviť, vyslovene bráni v tomto styku. V lete roku 2018 otec podal tento návrh a matka potom čo prevzala predmetný návrh účelovo bráni styku maloletého dieťaťa s otcom. Následne ku styku nedochádzalo a došlo až k podaniu návrhu na výkon súdneho rozhodnutia, ktoré je vedené v konaní 14Em/5/2018. Otec má vytvorené materiálne podmienky a dokázal by byť garantom toho, že pokiaľ mu bude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, nebude dochádzať k takýmto obštrukciám ako zo strany matky maloletého dieťaťa. Žiadala v konaní nariadiť znalecké dokazovanie z odboru pedopsychológia, zároveň navrhla vypočuť svedkov, ktorí boli prítomní pri preberaní prípadne neodovzdávaní maloletej otcovi. Navrhla vypočuť psychologičky z úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, výsluch mediátorky. Uviedla, že matka nedokáže riadnym spôsobom dieťa pripraviť na styk s otcom a preto nie je možné, aby naďalej takýto rodič vychovával osobne maloleté dieťa keď vyslovene úmyselne upiera vlastne otcovi maloletého dieťaťa jednak jeho práva, ale zároveň potláča aj práva dieťaťa.

17. Súd nepovažoval za potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, nakoľko doposiaľ vykonané dokazovanie považoval za dostatočné pre rozhodnutie vo veci.

18. Právna zástupkyňa matky návrh žiadala zamietnuť. Uviedla, že nedošlo k závažnej zmene pomerov na strane maloletej, aby bolo vhodné maloletú zveriť do osobnej starostlivosti otca. Má za to, že otec násilným spôsobom chce presadiť svoju vôľu oproti vôli maloletej a poukázala na fyzické napadnutie maloletej v roku 2019. Návrh žiadala zamietnuť a zároveň žiadala zvýšiť výživné zo strany otca na maloletú zo sumy 70 eur na 130 eur mesačne a to od 1.1.2019. Uviedla, že majú za to, že návrhom otca je návrh na zmenu zverenia a nie zmena úpravy styku otca s maloletou dcérou a tú si treba uvedomiť jeden fakt, že všetky dôkazy, ktoré boli produkované zo strany otca sú dôkazmi kedy vlastne navrhuje zmenu úpravy styku alebo chce dosiahnuť úpravu styku dieťaťom v zmysle pôvodného rozsudku Okresného súdu v Revúcej a preto majú za to, že v danej veci nie je potrebné vykonávať žiadne dokazovanie pretože súdu boli preukázané dôkazy, že maloletú od jej narodenia fakticky vychovávala matka a dôvody, ktoré otec pred týmto súdom preukazuje zmenu pomerov sú dôvody, že matka striedala bývanie. Toto bývanie však otec akceptoval počas zmeny bývania, ktoré matka realizovala za účelom výhodnejšej pracovnej pozície, mal o tom vedomosti, styk sa realizoval a celý tento spor je sporom o stretnutie v

zmysle pôvodného návrhu. A majú za to, že násilnou formou otec nemôže meniť postoj maloletej dcéry. Otec žiaden dôkaz v konaní nepredložil na to, že sa tak zmenili pomery u matky, že on bude lepším otcom ako matka.

19. Do spisu bola predložená správa mediátorky U. zo dňa 30.7.2020 v závere ktorej je skonštatované, že mediácia je postavená na určitých zásadách a princípoch, ktoré definuje teória mediácie a keďže ide v prvom rade o psychosociálnu metódu, ktorá sa využíva na zvládanie konfliktu medzi ľuďmi, veľký vplyv na proces mediácie a na zvládnutie konfliktu majú práve osoby zainteresované v konflikte. Konflikt medzi rodičmi je v súčasnej dobe vo vysokom štádiu, štádiu tzv. deštrukcie, kedy si strany navzájom ubližujú, čo sa prejavuje prevažne podaniami na rôzne inštitúcie, súdy, polícia. V tejto fáze konfliktu osoby nie sú ochotné (aj keď je deklarovaná ochota dohodnúť sa, ktorá často pramení z racia, že dohoda je lepšia, avšak hlboký emočný zásah a dopad z daného vzťahu reálne nedovolia osobe na danú záležitosť nazeráť racionálne bez značného pôsobenia emócií), ani schopné spolupracovať na akejkoľvek forme dohody a akceptujú iba rozhodnutie vyšších orgánov, t.j. súdov, polície a svoje rozhodnutia opierajú osoby v tomto štádiu konfliktu iba o zákony a svoje práva. Možnosť otvoreného vnímania situácie, zvažovanie mnohých ústupkov pre vytvorenie nastavenia iného nového fungovania medzi nimi strany nevidia, ani nie je pre strany v tomto štádiu prijateľné. V tejto fáze konfliktu intervencia mediátora často nemala úspech a preto mediácia nie je možná. Jediná možná intervencia prichádza zo strany autority, t.j. súdu, polície. Za najlepšie riešenie mediátorka považuje ustáliť situáciu autoritatívnym rozhodnutím súdu, prípadne aj s využitím výchovných opatrení, ktoré by mohli pomôcť rodičom ako aj maloletej dcére vo vytváraní a budovaní si vzájomných vzťahov. Naštartovanie vzájomnej komunikácie medzi rodičmi je dôležitou súčasťou budúceho fungovania, podpora vzťahov s využitím pozitívnej motivácie je podstatnou záležitosťou ako aj rešpektovanie samotného dieťaťa, jeho názoru, potrieb prípadne zaužívaných rituálov.

20. Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice II súd zistil, že Okresný súd Košice II uznesením č. k. 14Em/5/2018 zo dňa 22.4.2020 v konaní o návrhu oprávneného (otca) na výkon rozhodnutia súdu o úprave styku nariadil neodkladné opatrenie, ktorým nariadil maloletému dieťaťu a jej rodičom výchovné opatrenie a to povinnosť podrobiť sa odbornému sociálnemu a psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, Staničné námestie č. 9, Košice po dobu 9 mesiacov odo dňa nariadenia neodkladného opatrenia. Súd ďalej mal za preukázané, že v predmetnom konaní súd uznesením č. k. 14Em/5/5018-127 zo dňa 26.6.2019 nariadil už neodkladné opatrenie, ktorým rodičom a maloletému dieťaťu uložil povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice po dobu 7 mesiacov. Uznesenie sa stalo vykonateľným dňa 07.08.2019. V konaní teda bolo súdom nariadené opakované výchovné opatrenie a to v zmysle záverov a odporúčaní psychologičky referátu poradensko-psychologických služieb. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že tvrdenia rodičov o dôvodoch nerealizácie styku vo vymedzenom rozsahu sú odlišné a obidvaja považujú tvrdenia druhého rodiča za nepravdivé a klamlivé. Matka maloletého dieťaťa súdu udáva, že maloletá dcéra odmieta otca, pretože sa otca bojí. Otec vo svojej výpovedi súdu uviedol, že dôvodom odmietavého postoja maloletej dcéry je psychický nátlak zo strany matky na maloletú. Je potrebné zlepšovať vzájomné vzťahy otca s dcérou, snažiť sa obnoviť, posilniť a rozvíjať citové väzby medzi otcom a maloletou M. a zlepšiť vzájomnú komunikáciu rodičov o veciach týkajúcich sa dcéry.

21. Súd teda v konaní o návrhu otca na výkon rozhodnutia, rodičom a mal. dieťaťu uložil povinnosť pokračovať v odbornej spolupráci s referátom poradensko-psychologických služieb, keďže cieľom tohto nariadeného výchovného opatrenia práve je úprava vzájomného vzťahu medzi otcom a maloletou M. a vzájomnej komunikácie medzi rodičmi. Maloleté dieťa je vo veku kedy dokáže vyjadriť svoju vôľu a názor. Dieťa samo prezentovalo vôľu, aby sa jej otec viac venoval a vôľu ostať v starostlivosti matky ako je to uvedené v správe o šetrení pomerov v rodine kolíznym opatrovníkom. Maloleté dieťa potrebuje pre svoj priaznivý vývoj pocit bezpečia a lásky, bez pocitu ohrozenia.

22. Súd dodáva, že referát poradensko-psychologických služieb je samostatnou zložkou úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, zameranou na poskytovanie poradenských a psychologických intervencií vo vzťahu k realizácií výkonu rodičovských práva a povinností za účelom odstránenia komunikačných

problémov medzi rodičmi navzájom alebo medzi rodičmi a deťmi, psychologickej pomoci a poradenstva maloletému dieťaťu vo vzťahu k styku s rodičmi a pod. v prípade ak rodičia doposiaľ neboli schopní odstrániť vzájomné negatívne vzťahy, nie sú schopní spolu komunikovať alebo nie sú schopní dieťa patrične usmerňovať a vychovávať k správnejmu postoju k druhému rodičovi.

23. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa súdu uviedol, že rodičia sa zúčastňujú sedení na referáte sociálno-psychologického poradenstva na úrade, doposiaľ sa realizovali len individuálne sedenia avšak sú plánované aj spoločné stretnutia. Psychológ vykoná stretnutia aj s maloletým dieťaťom. Podľa vyjadrenia psychológa dieťa je citovo emočne silo naviazané na matku, je prioritnou vzťahovou osobou a z doterajšieho posúdenia nie je dieťa pripravené na zmenu rodičovskej starostlivosti. Psychológ i naďalej s rodinou pracuje na podpore zlepšenia vzájomnej komunikácie a rodičovských vzťahov. Kolízny opatrovník ďalej uviedol, že v najlepšom záujme maloletého dieťaťa je i naďalej ponechať mal. dieťa v starostlivosti matky, ponechať upravený styk tak ako bol doteraz nakoľko matka spolupracuje, má záujem na tom, aby sa situácia v rodine zmenila. Pokladá za dôležité, aby naďalej rodina navštevovala referát poradensko-psychologických služieb. Dieťa je emočne citovo naviazané na matku. Maloleté dieťa nie je zrelé na to, aby došlo k zmene zverenia. Aj napriek týmto skutočnostiam, ktoré otec uvádza a spochybňuje starostlivosť matky, doposiaľ všetkými šetreniami, ktoré boli vykonané v domácnostiach matky, neboli zistené nedostatky, ktoré by preukazovali to, že matka je nespôsobilá na vykonávanie svojich rodičovských kompetencií. V závere poukázala na jednoznačne prejavenu vôľu dieťaťa, ktoré opakovane znela, že chce zostať s matkou. Majú za to, že návrh otca je nedôvodný a neopodstatnený.

24. Z predloženej lekárskej správy - ambulancia klinickej psychológie zo dňa 9.7.2020 súd zistil, že mal. dieťa je v starostlivosti ambulancie klinickej psychológie od 11/2018 z dôvodu problematickeho vzťahu k otcovi. Posledné kontrolné psychologické sedenie realizované dňa 9.5.2020.

25. Výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu bol upravený rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 7 P 17/2014 zo dňa 17.2.2015 kedy bola schválená rodičovská dohoda a mal. dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky a bol upravený aj styk otca s mal. Následne styk otca bol upravený rozsudkom OS Revúca č.k. 6 P 71/2015 zo dňa 22.10.2015, v ktorom konaní tak isto bola schválená rodičovská dohoda.

26. Podľa ust. § 25 ods. 4 zákona o rodine, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

27. V prípade konfliktného vzťahu medzi rodičmi sa dieťa stáva nástrojom na vysporiadanie tohto vzťahu. Aj priemerne empatické dieťa sa za prítomnosti dvoch znepriatelených rodičov nemôže cítiť dobre a jeho nechut' ublížiť čo i len jednému z rodičov kladie na psychiku dieťaťa neúmerné požiadavky. Bol preukázaný evidentný nedostatok konštruktívnej komunikácie medzi rodičmi čo zrejme vytvára u dieťaťa emočné napätie a odmietanie styku s otcom (preto súd v konaní o výkon rozhodnutia uložil dieťaťu ako aj jeho rodičom povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb pri Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach). Účelom tohto opatrenia je odstránenie komunikačných problémov medzi rodičmi, negatívneho nastavenia maloletého dieťaťa vo vzťahu k otcovi a pomoc dieťaťu pri spracovaní terajšej rodinnej situácie, ktorú dieťa nie je schopné vo vnútornom prežívaní samostatne bez pomoci zvládnuť, dôsledkom čoho by mohli u dieťaťa vzniknúť vážne následky na jeho psychiku čo rozhodne nie je v záujme dieťaťa.

28. Súd má za to, že údajné správanie sa maloletej, t.j. odmietanie stretávania sa s otcom nie je ovplyvnené výlučne matkou ako to tvrdí otec vo svojej výpovedi, ale vyplýva z konfliktného vzťahu rodičov dieťaťa, ktoré konflikty je potrebné riešiť, čomu napomáha nariadené výchovné opatrenie v konaní 14Em/5/2018 .

29. Súd nespochybňuje právo otca na pravidelný styk so svojim dieťaťom ani jeho právo na starostlivosť o svoje dieťa avšak výkon rodičovských práv nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov, v tomto prípade otca o realizácie jeho výchovného pôsobenia. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa, ktorým je predovšetkým jeho zdravý psychický a fyzický vývoj, ktorý je potrebné zabezpečiť v pokojnom a harmonickom prostredí bez

nebezpečenstva ohrozenia jeho psychickej integrity. Záujmom maloletého dieťaťa sa takto musí podriaďiť i právo rodiča podieľať sa na výchove svojho dieťaťa.

30. V konaní súd mal za preukázané, že je potrebné predovšetkým docieľiť zlepšenie vzájomnej komunikácie rodičov, obnovenie a rozvíjanie citových väzieb medzi otcom a mal. dieťaťom. Odlúčenie mal. od matky za daného stavu nie je v záujme mal. dieťaťa a dieťa nie je pripravené na zmenu rodičovskej starostlivosti, zohľadňujúc aj tú skutočnosť, že zmena zverenia dieťaťa do starostlivosti druhého rodiča je závažným zásahom do života maloletého dieťaťa. V tomto konaní neboli zistené dôvody tak vážne, ktoré by odôvodňovali zásadnú zmenu v živote dieťaťa akú zmena zverenia prináša. Otec súdu ako aj v návrhu uviedol, že hlavným dôvodom na podanie tohto návrhu bola skutočnosť, že matka spolu s dieťaťom v priebehu uplynulých rokov viackrát zmenila bydlisko.

31. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a zák. ust. súd návrh otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu zamietol.

32. Návrh matky na zvýšenie výživného súd vylúčil na samostatné konanie, nakoľko v tomto štádiu konania o tomto návrhu nebolo možné rozhodnúť, keďže je potrebné doplniť dokazovanie na zistenie majetkových pomerov rodičov mal. dieťaťa.

33. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice II v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP). V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).